

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

12 noiembrie

2010

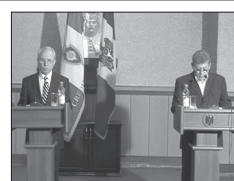
Anul IX

nr. 42 (349)

8 pagini – 2,50 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

**Dosarele
deportărilor,
accesibile tuturor**

pag. 3

**Efectele juridice
ale obligațiilor
pecuniare**

pag. 4

**Violența în familie –
un fenomen
persistent în Moldova**

pag. 5

Moldova și România au semnat Tratatul privind regimul frontierei de stat

Documentul a fost semnat luni, 8 noiembrie, la București de către premierul Vlad Filat și ministrul Afacerilor Externe al României, Teodor Baconschi.

Tratatul prevede condițiile și modul de stabilire a frontierei de stat pe teren; modul de interacțiune între serviciile de grăniceri din ambele țări privind menținerea semnelor de frontieră și interacțiunea la frontieră; modul de folosire a apelor de frontieră și asigurarea de ambele părți a măsurilor de prevenire a distrugerii malurilor; condițiile de navigare în apele de la frontieră etc.

Potrivit Serviciului de presă al Guvernului Republicii Moldova, după procedura de semnare, Teodor Baconschi s-a declarat satisfăcut de fluența negocierilor pe marginea

acestui tratat, precizînd, totodată, că acesta este un document tehnic,

menit să asigure buna gestionare a situației la frontieră.

Baconschi a menționat că tratatul vine să completeze cadrul juridic al relațiilor bilaterale dintre

Guverne, precizînd că niciodată nu s-a reușit atît de mult în relațiile bilaterale ca în ultimul an.

Teodor Baconschi a declarat că România își dorește ca Republica

îndu-se convins de faptul că frontiera dintre România și Republica Moldova va deveni una internă în UE.

La rîndul său, premierul Vlad Filat a subliniat că semnarea tratatului reprezintă finalitatea muncii depuse pe parcursul întregului an. Premierul a mai remarcat că în acest an între Republica Moldova și România au fost semnate 15 acorduri, arătîndu-se convins că rezultatul va fi resimțit de cetățeni.

Precizăm că tratatul a fost semnat în cadrul Summitului Dunării, care a avut loc la București. De altfel, premierul moldovean a fost singurul șef de Guvern dintr-o țară care nu este membră UE, invitat la eveniment.

Vlad Filat a spus că semnarea tratatului a avut loc în context european, amintind că România foarte curînd urmează să adere la spațiul Shenghen, ceea ce presupune necesitatea asigurării securității și administrarea eficientă a frontierei.

S. C.

**Agenții economici
informați despre
perspectivele Zonei
de comerț liber și
aprofundat cu UE**

Agenții economici din partea dreaptă și stînga a Nistrului au fost familiarizați în cadrul unui seminar, cu perspectivele de creare a Zonei de comerț liber și aprofundat și comprehensivă, cu Uniunea Europeană și cu costurile și beneficiile acestora, se relatează într-un comunicat al Asociației de Politică Externă.

Potrivit APE, seminarul a servit drept o platformă pentru identificarea problemelor cu care se confruntă companiile din partea dreaptă și stînga a Nistrului și găsirea soluțiilor pentru rezolvarea acestora. În contextul discuțiilor au fost enunțate recomandări pentru grupul de lucru de întărire a încrederii pe probleme economice.

Seminarul a avut loc recent la Odesa. La el au participat atît reprezentanți ai autorităților centrale din Moldova, cît și reprezentanți ai administrației de la Tiraspol, responsabili de probleme economice și comerciale. De asemenea, au fost prezenți și membri ai corpului diplomatic de la Chișinău.

Seminarul face parte din proiectul „Dialoguri Transnistrene”, implementat de Asociația pentru Politică Externă în parteneriat cu Asociația Cercetătorilor Politici Independenți din Transnistria și finanțat de către Ambasada Suediei în Moldova, Ambasada Finlandei la București și Ambasada Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, la Chișinău.

Întrevedere Filat-Barroso, la București

Premierul Vlad Filat a avut, luni 8 noiembrie, la București, o scurtă întrevedere cu Jose Manuel Barroso, președintele Comisiei Europene.

Întrevederea a avut loc de asemenea în cadrul Summitului Dunării.

Cei doi oficiali au făcut un schimb de opinii pe marginea acțiunilor întreprinse de Republica Moldova în vederea apropierii de Uniunea Europeană și perspectiva de continuare a relațiilor bilaterale.

Serviciul de presă al Guvernului informează că premierul moldovean i-a mulțumit președintelui Comisiei Europene pentru sprijinul constant acordat Republicii Moldova, precizînd în context importanța asistenței oferite țării noastre din partea structurilor europene.

Prim-ministrul a vorbit și despre pașii pe care îi întreprinde Republica Moldova în vederea apropierii de standardele europene, menționînd în context că implementarea acestor standarde este un lucru de care are nevoie în primul rînd Moldova.

Vlad Filat a amintit în context despre importanța procesului de negocieri pe marginea Acordului de Asociere cu UE, precizînd că finalizarea cu succes a acestui proces va aduce Moldova și mai aproape de UE. Filat a subliniat că liberalizarea regimului de vize pentru cetățenii moldoveni este una din prioritățile de bază ale Executivului de la Chișinău, în acest sens fiind întreprinse mai multe măsuri concrete.

Premierul a specificat că Republica Moldova își dorește să fie parte a Spațiului Aeronautic European Comun, astfel încît cetățenii moldoveni să beneficieze de servicii de calitate la prețuri europene, dar și să obțină un Acord de comerț liber și aprofundat cu UE, ceea ce va impulsiona dezvoltarea economiei țării noastre.

Jose Manuel Barroso a urat succes Republicii Moldova în realizarea angajamentelor asumate și a dat asigurări că Comisia Europeană va susține Republica Moldova pe calea apropierii de standardele și valorile europene, precizează Serviciul de presă al Guvernului moldovean.

S. C.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ Flash

Un nou Oficiu consular al României va fi deschis la Ungheni

Un nou Oficiu consular al României va fi deschis la Ungheni, în scurt timp. Executivul de la Chișinău a achiziționat, în acest sens, un imobil în centrul orașului, pe strada Mihai Eminescu. În prezent, sînt în toi lucrările de renovare.

Autoritățile române promit că oficiul va fi deschis pînă la sfîrșitul anului. Acum două luni, aflat într-o vizită la Ungheni, ambasadorul României în Moldova, Marius Lazurcă, spunea că deschiderea Oficiului consular „este un gest pe care România, în colaborare cu autoritățile din Republica Moldova, îl face la adresa cetățenilor din Ungheni”. Noul Oficiu consular va oferi tot spectrul de servicii consulare, inclusiv vize și permise de mic trafic la frontieră. Pe 9 iulie, au fost deschise oficii consulare românești la Bălți și Cahul, iar pe 8 octombrie, la Iași.

La Chișinău a fost inaugurată o stradă în numele fostului președinte polonez

De Ziua Națională a Poloniei, la Chișinău a fost inaugurată o stradă cu numele fostului președinte polonez, Lech Kaczynski, care a murit în aprilie în urma unui tragic accident aviatic. Anunțul a fost făcut de reprezentanții Primăriei Chișinău, asta chiar dacă decizia de a redenumi strada a fost luată încă în luna mai, de către Consiliul Municipal Chișinău.

La eveniment a participat și ambasadorul Poloniei la Chișinău, Bogumił Luft. Astfel, o porțiune din strada Sprîncenoaia, începînd de la intersecția cu șoseaua Hîncești, pînă la Drumul Viilor, din sectorul Centru al Capitalei, va purta numele fostului președinte polonez Lech Kaczynski. Strada Sprîncenoaia își va păstra denumirea, din intersecția cu strada Gheorghe Asachi, pînă la șoseaua Hîncești.

Precizăm că avionul cu peste 90 de persoane la bord, printre care și soții Kaczynski, s-a prăbușit pe 10 aprilie, în apropiere de aeroportul Smolensk din Rusia.

Postul de televiziune TVR 1 va fi retransmis în Republica Moldova

Consiliul Coordonator al Audiovizualului a aprobat recent, cu unanimitate de voturi, retransmiterea postului de televiziune TVR 1, în Republica Moldova, prin rețeaua de stat nr. 2 cu acoperire națională, deținută actualmente de Societatea Telefe M International.

Potrivit reprezentantului Telefe M International, prezent la ședința CCA, Veronica Cojocar, director general al postului TV 2 Plus, compania a acceptat includerea în grila de emisie a canalului TV 2 Plus a producției TVR 1 în urma unor adresări din partea autorităților din România. Ea a spus că retransmiterea TVR 1 va fi posibilă în scurt timp, după ce vor fi aranjate toate detaliile tehnice.

Conform aceleiași surse, toate cheltuielile, aproximativ un milion de dolari americani, vor fi suportate nu de Guvernul român, ci de Telefe M International.

În același timp, programul postului TV 2 Plus va suferi modificări, în special, programul principal de știri va fi mutat la ora 20.30 pentru a putea fi difuzate jurnalul de știri al TVR 1 și emisiunile sale tematice.

Combaterea violenței în familie prin intermediul spectacolelor

Un grup teatral din țara noastră, susținut de Misiunea OSCE în Moldova, prezintă trei spectacole pentru a preveni și combate violența în familie. Piesa „Casa M” relatează istorii reale din viața femeilor din Moldova, care sînt supuse violenței psihologice, fizice, sexuale și economice în sfera publică și privată, se menționează într-un comunicat de presă al OSCE.

Potrivit comunicatului, piesa urmărește prevenirea violenței în familie prin sensibilizarea opiniei publice și prin informarea publicului despre remediile disponibile și asistența ce poate fi acordată victimelor violenței în familie.

Fiecare spectacol va fi urmat de o dezbatere interactivă cu publicul, care va fi moderată de actori și experți instruiți în domeniul combaterii violenței în familie.

Piese sînt jucate de către grupul teatral al Centrului de Artă „Coliseum” și vor fi prezentate pe 26 noiembrie, cu începere de la ora 18.00, în incinta Centrului de Cultură și Artă „Gînta Latină” din Chișinău.

Directorul Agenției Medicamentului a fost demis

Directorul Agenției Medicamentului, Nicolae Onilov, a fost demis, pe 11 noiembrie, de Guvern. Locul acestuia îl va ocupa Maria Cojocar Toma, care era pînă acum în funcția de prim-vice-director al agenției.

Prim-ministrul Vlad Filat a declarat că, spre regret, Guvernul n-a reușit să demonstreze într-un an schemele frauduloase create pe piața medicamentelor timp de 8 ani de guvernarea comunistă, cînd rudele înalților demnitari de stat dictau regulile de joc pe această piață, fapt care a condus la o majorare exagerată a prețurilor la medicamente.

„Nici persoanele care au preluat conducerea Agenției Medicamentului n-au întreprins energic măsurile necesare pentru a normaliza situația”, a explicat Vlad Filat demiterea lui Nicolae Onilov.

Pierul i-a cerut directorului CCCEC, Viorel Chetaru, să ia măsuri cu colaboratorii centrului care nu au efectuat controlul pieței medicamentelor în conformitate cu rigorile stabilite de Guvern.

În altă ordine de idei, premierul i-a cerut ministrului Transportului și Infrastructurii Drumurilor, Anatol Șalaru, să prezinte o informație detaliată privind construcția tronsonului de drum Cimișlia, abuzurile în realizarea acestui proiect, semnalate de cetățeni și cercetate de organele de control.

90 de procurori vor fi instruiți în domeniul anti-tortură

Un număr de 90 de procurori din toată republica sînt instruiți cum să prevină, să depisteze și să combată eficient cazurile de tortură și alte încălcări ale drepturilor omului.

Pe durata celor 6 seminare, desfășurate în intervalul lunilor noiembrie și decembrie la Institutul Național al Justiției, în cadrul unui proiect finanțat de Uniunea Europeană și Consiliul Europei, procurorii vor fi familiarizați cu principiile îmbunătățirii procesului de soluționare a problemelor constatate în practica judecătorească și activitatea de procuror.

În plus, procurorii vor fi inițiați în domeniul ce vizează standardele CEDO și

Comitetul pentru Prevenirea Torturii, combaterea maltratării și impunității, precum și să utilizeze unele alternative la detenția preventivă și închisoarea.

E de menționat că participanții vor fi instruiți de 16 procurori, desemnați în calitate de formatori prin ordinul Procurorului General, care, și ei la rîndul lor, au fost pregătiți de către experți internaționali în domeniul respectiv.

Notăm că, necesitatea instruirii procurorilor în domeniu, survine ca urmare a impulsiei de către conducerea Procuraturii Generale a procesului de asigurare a drepturilor și libertăților omului în republică.

În acest sens, printr-un

ordin semnat recent, Procurorul General, Valeriu Zubco a dispus ca în toate procuraturile teritoriale și specializate din republică să fie desemnat cîte un procuror responsabil de investigarea cazurilor de tortură, tratament degradant și inuman.

În sarcina acestor procurori va fi pusă examinarea sesizărilor și efectuării urmăririi penale pe cauzele penale ce țin de: constrîngerea de a face declarații, tortură, depășirea atribuțiilor de serviciu însoțită de aplicarea violenței, acțiunile care înjosesc demnitatea părții vătămate, actele de violență săvîrșite asupra militarului.

Odată cu aprobarea noii structuri a Procuraturii Ge-

nerale, în cadrul instituției a fost creată în premieră Secția combatere tortură, care va coordona și va monitoriza acest segment al activității la nivelul procuraturilor teritoriale și va fi controlată direct de Procurorul General.

Valeriu Zubco a precizat că această activitate reprezintă una dintre principalele priorități pentru Procuratura Republicii Moldova. Fenomenul torturii deja de mult timp s-a aflat în vizorul procuraturii, însă necesitatea creării unei secții specializate anume în investigarea tratamentelor inumane și degradante s-a accentuat după evenimentele din 7 aprilie 2009, a mai adăugat Procurorul General.

Recesiunile sînt cauzate de politici greșite

Lumea nu a tras învățăminte din criza economică, iar recesiunile sînt cauzate de politici greșite. Declarațiile au fost făcute de Leszek Balcerowicz, părintele terapiei de șoc a economiei poloneze, aflat într-o vizită la Chișinău.

Leszek Balcerowicz, autorul planului de stabilizare și transformare a economiei poloneze, a ținut mai multe discursuri în fața reprezentanților mediilor academice, dar și a oficialilor din țara noastră. El a menționat că Moldova, deși înregistrează o ușoară creștere economică, are nevoie de mai multă stabilitate politică, financiară și de flexibilitatea pieței forței de muncă.

În opinia expertului, Moldova are nevoie de o strategie clară și specialiști care să propună decizii de depășire a crizei economice.

Leszek Balcerowicz a primit titlul de Doctor Honoris Causa al ASEM și medalia „Dimitrie Cantemir” a AȘM, pentru merite deosebite în activitatea științifică.

Profesorul este autorul planului de stabilizare rapidă și transformare a economiei poloneze, cunoscut sub numele de „Planul Balcerowicz”. Grație acestuia, Polonia a învins hiperinflația, ceea ce a condus la o creștere bruscă a competitivității produselor poloneze.

Continuați reformele! Este sfatul renumitului economist, Leszek Balcerowicz pentru autoritățile din țara noastră. Potrivit experților de la Chișinău, dezvoltarea economiei de piață din Moldova este ireversibilă.

Miniștrii trebuie să degreze din funcții

Miniștrii prezenți pe listele electorale trebuie să degreze din funcții pe perioada campaniei electorale. Această este decizia Curții Constituționale (CC), care a declarat drept constituțional acest fapt.

Totuși, magistrații constată și unele imperfecțiuni în legislație, din care motiv vor înainta Parlamentului o adresare prin care vor solicita înlăturarea acestor carențe.

„Aceste imperfecțiuni țin de faptul că nu este reglementat foarte clar care ar fi acele restricții și acele responsabilități care duc la încălcarea egalității șanselor, motiv pentru care, noi avem foarte multe contestații atît în perioada campaniei electorale, cît și atunci cînd CEC ne prezintă materialele pentru a valida alegerile”, a menționat judecătorul Valeria Șterbeț.

Modificările în cauză vor fi efectuate deja în viitorul For legislativ.

Amintim că premierul Vlad Filat a depus o sesizare la CC prin care a cerut magistraților să exercite controlul constituționalității prevederilor art.13 alin.(3) lit.a) din Codul electoral, care prevede degrevarea miniștrilor din

funcții în perioada campaniei electorale.

În sesizare este menționat că norma legală prin care se instituie obligația de suspendare a membrilor Guvernului din funcția pe care o dețin contravine prevederilor art.103 din Constituția Republicii Moldova. Aceasta stabilește principiul continuității puterii

Guvernului, care trebuie să-și exercite mandatul pînă la constituirea noului Guvern.

„Astfel, obligația membrilor Guvernului de a-și suspenda activitatea din funcția deținută poate lipsi Guvernul (în lipsa cvorumului prevăzut de lege) de dreptul de a adopta hotărîri, ceea

ce constituie instrumentul principal al acestuia în procesul organizării executării legilor și conducerii generale a administrației publice și, prin urmare, poate pune Executivul în imposibilitatea de a asigura, în perioada campaniei electorale, exercitarea neînteruptă a mandatului, iar aceasta ar aduce atîngere prevederilor art.96, art.102 și art.103 din Constituție. În acest caz, se limitează capacitatea Guvernului de a-și exercita deplin mandatul, ceea ce este o limitare disproporționată a principiului constituțional de continuitate a puterii”, se precizează în sesizare.

Republica Moldova este un stat cu nivel mediu de dezvoltare

Republica Moldova se află pe locul 99 din cele 169 de țări studiate conform Indicelui Dezvoltării Umane (IDU), care vizează perspectivele unei vieți mai lungi și sănătoase, starea educației și standardele unui trai decent. Aceste concluzii sînt descrise în Raportul Global al Dezvoltării Umane 2010.

Potrivit Matildei Dimovska, reprezentantul permanent adjunct PNUD Moldova, țara noastră se află la un nivel mediu de dezvoltare. Ea a declarat că raportul a constatat oameni mai sănătoși, mai bogați și mai bine educați. „Raportul Global reafirmă conceptul de bază al dezvoltării umane ca extindere a libertăților oamenilor de a trăi o viață lungă, sănătoasă, creativă. Oamenii sînt atît beneficiarii, cît și forța motrice a dezvoltării umane, ca indivizi și ca grup”, a declarat Matilda Dimovska.

Raportul analizează calea de dezvoltare a Moldovei între anii 1970 și 2010. Valoarea IDU al Republicii Moldova pentru anul 2010, constituie 0,623, ceea ce o plasează în categoria medie de dezvoltare umană. Potrivit raportului, IDU al Republicii Moldova s-a majorat de la 0,616 pînă la 0,623, ceea ce reprezintă o creștere de 1%.

Timp de 40 de ani, speranța de viață la naștere din Republica Moldova a crescut în medie cu un an, media anilor de școlarizare a crescut cu 2 ani, în timp ce Produsul Intern Brut pe cap de locuitor a scăzut cu 25%.

Conform indicelui inegalității gender, în Republica Moldova 22% din mandatele din parlament sînt deținute de femei, 86% din femeile adulte au beneficiat de educație superioară în comparație cu 92% printre bărbați. Participarea femeilor la piața muncii este de 53% în comparație cu 56% printre bărbați.

Indicele sărăciei multidimensionale constată că 2% din populație suferă din cauza multiplelor discriminări în ceea ce privește educația, sănătatea și standardele de viață.

Potrivit raportului, din 1990 pînă în 2010, valoarea IDU al Republicii Moldova a crescut cu 1 la sută, în vecinătatea poziției a 99-a a Republicii Moldova se află Botswana cu locul 98 și Mongolia cu locul 100.

Pe primele trei poziții în lume, conform situației din anul 2010, sînt situate Norvegia, Australia și Noua Zeelandă, clasamentul fiind încheiat de Niger, Republica Democratică Congo și Zimbabwe.

Potrivit organizatorilor prezentării, Raportul Global al Dezvoltării Umane 2010 ilustrează progrese spectaculoase, însă subapreciate deocamdată, în domeniul sănătății, educației și standardelor de viață, iar multe dintre statele cele mai sărace au înregistrat evoluțiile cele mai rapide.

Dosarele deportaților, accesibile tuturor

Primele cinci mii de dosare ale persoanelor care au fost supuse represiunilor politice în perioada regimului totalitar au fost transmise Arhivei Naționale. De menționat că, până marți, 9 noiembrie, acestea s-au aflat într-un depozit special al Serviciului de Informații și Securitate.

Potrivit documentelor care s-au păstrat, circa 30 de mii de locuitori ai Moldovei au fost judecați din motive politice în perioada sovietică, printre ei și fratele mai mare al președintelui interimar, Mihai Ghimpu. Mulți dintre cei care au fost judecați pentru antisovietism nu au avut posibilitatea să ia cunoștință de dosarele lor. Nicolae Dragoș, care de asemenea a fost supus represiunilor în anul 1964, a avut la dispoziție numai două ore pentru a citi cele 7 volume ale dosarului său. Fostul represat știa de ce a fost trimis în lagăr. Nicolae Dragoș edita un ziar, în paginile căruia critica partidul comunist și chema să fie creată o societate democratică. „7 ani m-am aflat în lagăr în Mordovia. Deoarece eram represat din motive politice, fiecare se afla singur în celulă. De fapt, și acolo am protestat având deja statutul de condamnat politic. Am organizat un protest și toți con-

damnații au declarat greva foamei”, a povestit Nicolae Dragoș, fost represat politic. Aproape toți cei represatți au fost reabilitați.

Șeful SIS-ului spune, că dosarele acestor oameni trebuiau făcute publice.

„Decizia de a transmite aceste dosare către Arhiva Națională se înscrie în prevederile articolului 34 din Constituția Republicii Moldova”

„A vorbi despre Gulag și crimele ocupației sovietice înseamnă a continua lupta împotriva comunismului, luptă care nu s-a încheiat. Desigur,

aceasta va fi interpretată diferit, inclusiv ca una electorală. Dar adevărul rămâne a fi unul singur. Decizia de a transmite aceste dosare către Arhiva

dictată și de faptul că, pe an ce trece, numărul dosarelor scade. Conform unor date ale istoricilor, în 1991, în Arhiva de partid a Institutului de cercetări social-politice a Comitetului Central al Partidului Comuniștilor din Moldova au fost nimicite peste 230 de mii de dosare păstrate.

„De asemenea, prin ordinele KGB al URSS din 1990, numai în perioada 1990-1991 au fost distruse peste 14 000 de dosare, iar cel mai grav este că și în 2007 SIS-ul a nimicit 5 dosare. Toate aceste fapte pot fi calificate drept o tentativă a regimului totalitar de a șterge urmele crimelor comise în raport cu cetățenii noștri, care, în toată această perioadă, au fost persecutați, urmăriți și torturați de regim”, a precizat M. Ghimpu. „Mai mult, transmiterea acestor dosare la Arhiva Națională va constitui un material foarte important pentru oamenii de știință, istorici, care sînt preocupați de studierea trecutului nostru. Concomitent, prin transmiterea dosarelor va fi soluționată și problema completării fondurilor arhivei, care nu a

fost efectuată pe parcursul ultimilor 20 de ani”, a mai spus președintele interimar.

Printre dosarele transmise, nu există cele referitoare la crimele colaboratorilor NKVD și KGB. Mihai Ghimpu este convins că o parte din arhivă a fost distrusă, iar cealaltă a fost transportată la Moscova. Săptămîna viitoare, din depozitele speciale ale Ministerului Afacerilor Interne, urmează a fi transmise Arhivei Naționale alte circa 130 de mii de dosare. În total, Arhivei Naționale urmează a-i fi transmise circa 48 de mii de dosare.

„Transmiterea dosarelor către Arhiva Națională urmărește un singur scop – dezvoltarea crimelor comunismului și asigurarea accesului tuturor cetățenilor la informație. Cred că a sosit momentul să încheiem conturile cu trecutul nostru totalitar și să privim în viitor. Nu avem dreptul să uităm, nu avem dreptul să fim indiferenți. Prin însușirea și asumarea adevărului istoric, nu vom permite niciodată nimănui să pună la îndoială dreptul nostru la o viață demnă și liberă într-o societate prosperă și democratică”, a conchis președintele interimar, Mihai Ghimpu.

S. C.

China va deveni a treia putere din cadrul Fondului Monetar Internațional

China va deveni a treia putere din cadrul Fondului Monetar Internațional, asta după ce boardul instituției a acceptat, pe 23 octombrie, un acord convenit cu miniștrii Finanțelor din grupul G20, care prevede sporirea puterii în cadrul FMI, a statelor cu o dezvoltare dinamică.

China va deveni a treia putere în cadrul FMI, după SUA și Japonia, poziție care îi va permite să-și asume responsabilități mai mari în ceea ce privește economia mondială. Despre aceasta a declarat directorul general al instituției financiare, Dominique Strauss-Kahn. Astfel, țările Uniunii Europene vor oferi statelor cu o dezvoltare dinamică două din cele 9 locuri, pe care le dețin în prezent, în Consiliul de administrație al FMI, din totalul de 24.

În timp ce puterea unor țări precum China, Brazilia sau Coreea de Sud va crește, țările europene avansate ar urma să cedeze două locuri în board-ul FMI.

◆ Curier Electoral

„Votează, lume!” – este sloganul campaniei lansate de Comisia Electorală Centrală

Comisia Electorală Centrală a lansat, pentru alegerile parlamentare anticipate din 28 noiembrie 2010, campania de informare și educație civică „Votează, lume!”.

ției, Iurie Ciocan, CEC a ales să apeleze la sentimente patriotice și la responsabilitatea civică avînd în vedere posibila oboseală electorală a oamenilor din Moldova. „Campania mizează pe puterea cîntecu-

CEC a înființat o linie telefonică pentru alegerile din 28 noiembrie

Comisia Electorală Centrală a înființat o linie telefonică pentru alegerile parlamentare anticipate din 28 noiembrie. Potrivit operatorilor, numărul zilnic de apeluri este mai mare, în comparație cu cel înregistrat în perioada care a precedat referendumul constituțional.

Dintre cei care sună la linia telefonică a Comisiei Electorale Centrale majoritatea sînt cetățeni ai Republicii Moldova aflați peste hotare. Ei vor să afle, în special informații referitoare la actele necesare și adresele secțiilor de votare, pentru a putea participa la scrutin. Sînt și oameni care cer să le fie expediate platformele electorale ale partidelor. Potrivit angajaților CEC, unii cetățeni cer chiar și sfaturi pentru cine să voteze.

În prezent, numărul apelurilor a crescut de 5 ori, în comparație cu cel de dinaintea referendumului din septembrie, cînd zilnic sunau pînă la 6 oameni. În opinia reprezentanților Comisiei Electorale Centrale, numărul mare al apelurilor recepționate anticipă o prezență sporită la urne pe 28 noiembrie.

Pentru a afla informații despre alegerile parlamentare anticipate din 28 noiembrie 2010, puteți forma de luni pînă vineri între orele 8.00 și 17.00 cu pauză între orele 12.00 și 13.00, gratuit, numărul 0 8000 8888 din orice localitate. Cetățenii aflați peste hotarele țării pot apela la numărul +373 22 540 488, acesta fiind taxat cu tarif obișnuit.

CEC desfășoară seminare de instruire pentru birourile electorale ale secțiilor de votare

În perioada 5-19 noiembrie 2010, Comisia Electorală Centrală desfășoară seminare de instruire pentru președinții și secretarii tuturor birourilor electorale ale secțiilor de votare constituite în țară.

În cadrul seminarelor de instruire, sînt abordate principalele atribuții ale birourilor electorale ale secțiilor de votare și modalitățile optime de îndeplinire a acestora. În calitate de instructori sînt membrii CEC, colaboratorii aparatului Comisiei și ai consiliilor electorale de circumscripție.

Astăzi, 12 septembrie, seminare de instruire au loc în raioanele Criuleni, Dondușeni, Ialoveni, Șoldănești, Telenești și Ungheni. În zilele ce urmează, CEC va desfășura seminare în următoarele raioane:

Sîmbătă, 13 noiembrie – Fălești;
Marți, 16 noiembrie – Briceni și Strășeni;
Miercuri, 17 noiembrie – Leova și U.T.A. Găgăuzia;
Vineri, 19 noiembrie – Taraclia.

Buletinele de vot vor fi protejate de falsificare prin cinci straturi de protecție

Buletinele de vot pentru scrutinul din 28 noiembrie vor avea cinci straturi de protecție, care, la rîndul lor, vor conține anumite cifre și coduri. Iurie Ciocan, secretarul Comisiei Electorale Centrale, a declarat că, la fel ca și în cazul scrutinului precedent, Serviciul de Informații

și Securitate va întreprinde măsuri pentru a preveni falsificarea buletinelor de vot, care vor avea o culoare albastră spre violet datorită hîrtiei din care vor fi realizate. Secretarul CEC nu a făcut publică, deocamdată, informația referitoare la numărul total de buletine ce urmează a fi tipărite pentru scrutinul din 28 noiembrie. Datele respective vor fi cunoscute după întocmirea listelor de alegători.

La referendumul din 5 septembrie, pe listele electorale au fost incluși peste două milioane șase sute de mii de alegători.

Cei care vor trimite mesaje electorale prin SMS riscă o amendă de 200 de lei

Pentru persoanele care vor transmite mesaje electorale prin SMS este prevăzută o amendă în mărime de 200 de lei. Această sancțiune se va aplica în premieră la noi în țară la alegerile parlamentare anticipate din 28 noiembrie. Anunțul a fost făcut de secretarul Comisiei Electorale Centrale, Iurie Ciocan.

Astfel, dacă pe 27 și 28 noiembrie primiți pe telefonul mobil un mesaj electoral, puteți solicita operatorului de telefonie mobilă informații despre expeditorul SMS-ului și locația lui.

Potrivit Codului electoral, mesajele electorale prin SMS echivalează cu publicitatea electorală difuzată prin intermediul mass-media și a Internet-ului.

Rubrică îngrijită de Lilia DUMINICA

În premieră, CEC utilizează o melodie populară, cunoscută de majoritatea cetățenilor, „Lume, lume”, pentru a mobiliza alegătorii să iasă la vot, și tot pentru prima dată, CEC utilizează rețelele de socializare Facebook, Twitter, și YouTube. În acest context, instituția vizată a lansat un concurs pe Internet, adresat tinerilor și persoanelor care se află în străinătate, ce poate fi vizualizat pe adresa www.lume.md. Potrivit secretarului institu-

lui popular „Lume, lume” de a uni oamenii de diferite vîrste, culturi și statute sociale, indiferent de locul aflării lor”, a declarat Iurie Ciocan.

Această campanie include, produse tradiționale: video și audio, materiale printate: calendare, panouri stradale, ecrane plasma, care vor fi difuzate/plasate pe întreg teritoriul țării, ea fiind finanțată de Comisia Electorală Centrală, proiectul PNUD/UE „Suport electoral pentru Moldova”, Consiliul Europei, IFES și OIM.

• Tribuna viitorilor juriști

Efectele juridice ale obligațiilor pecuniare

Vladimir PALAMARCIUC,
student anul IV,
Facultatea de drept USM,
membru al UJM

Obligația pecuniară constă în prezența monedei utilizate ca mijloc de plată. Această categorie de obligații este una specifică și, prin urmare, generează consecințe juridice specifice.

Există două prevederi legale distincte cu privire la determinarea cuantumului dobânzii în funcție de esența raporturii juridice. Aceste prevederi sînt art.585 și 619.

Art.585 C.civ. RM, intitulat „Rata dobânzii”, prevede că „în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobîndă, se plătește o dobîndă egală cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată”. Prin rata de refinanțare urmează să înțelegem rata de bază a BNM, adică acea rată aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt.

Dobînda prevăzută de articolul 585 C.civ. RM are un caracter compensatoriu și reprezintă o remunerare pentru folosirea capitalului acordată de către creditor debitorului. Ea se aplică în toate cazurile în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobîndă.

Printre situațiile în care legea stipulează că obligația este purtătoare de dobîndă, și se va aplica rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei, putem menționa, de exemplu, contractul de mandat reglementat de Codul civil, care în art.1044 alin.(2) prevede că: „dacă folosește pentru sine banii pe care trebuie să-i remită mandantului ori să-i utilizeze în favoarea acestuia, mandatarul va datora dobîndi din momentul cheltuirii banilor”.

Totodată, reieșind din prevederea art.585 C.civ. RM, legea sau contractul pot prevedea o altă rată a dobânzii. Spre exemplu, art.1224 alin.(1) C.civ. RM, referitor la contractul de depozit bancar, prevede că: „banca plătește deponentului o dobîndă în mărimea și în modul prevăzut de contract, iar în cazul în care contractul nu prevede mărimea dobânzii, ea se determină în conformitate cu prevederile art.619.” Această trimitere la art.619 C.civ. RM nu trebuie confundată cu esența articolului respectiv, deoarece, făcîndu-se trimitere, se stipulează

doar modul de determinare a cuantumului dobânzii, ceea ce deloc nu înseamnă că această dobîndă este și o dobîndă de întîrziere, care are un regim juridic diferit. Prin urmare, prevederea din art.1224 alin.(1) presupune doar un instrument de tehnică legislativă destinat să evite surplusurile textuale inutile, făcînd trimitere doar la modul de determinare a dobânzii.

Urmează să evidențiem importanța art.619 C.civ. RM, care are un regim juridic specific, aplicîndu-se doar în situația întîrzierii debitorului în executarea obligației pecuniare. Astfel, alin.1 al acestui articol stipulează că „obligațiilor pecuniare li se aplică dobîndi pe perioada întîrzierii...”. Prin urmare, pentru a se aplica prevederile acestui articol este necesar ca debitorul să fie în întîrziere (art.617 C.civ. RM). Faptul că în alin.(1) și (2) ale art.619 se face trimitere la art.585 presupune același instrument de tehnică legislativă, prin intermediul căruia se determină doar cuantumul dobânzii de întîrziere, dar nu și rata generală a dobânzii la obligațiile purtătoare de dobîndă.

Așadar, urmează să se facă distincție între esența dobânzii prevăzute la art.585 și cea de la art.619 C.civ. RM. Astfel, în timp ce dobînda prevăzută de articolul 585 are o natură compensatorie și constituie o remunerare pentru folosirea

capitalului, dobînda prevăzută de art.619, pe lîngă caracterul compensatoriu, presupune și un caracter de sancțiune și se aplică doar pentru perioada în care debitorul se află în întîrziere, adică atunci cînd este încălcată executarea în termen a obligației. La aplicarea art.585 nu există încălcare sau tardivitate în executarea obligației. La fel, se impune de a fi remarcat faptul că dobînda prevăzută de articolul 585 se aplică doar pentru obligațiile care, conform legii sau contractului, sînt purtătoare de dobîndă, iar dobînda prevăzută de art.619 se aplică tuturor obligațiilor pecuniare neexecutate în termen.

Totodată, nu trebuie să punem semn de egalitate între obligația purtătoare de dobîndă și obligația pecuniară, căci obligația pecuniară nu este absolut necesar să fie și purtătoare de dobîndă, pe cînd obligația purtătoare de dobîndă întotdeauna va fi o obligație pecuniară. Astfel, putem concluziona că între aceste două categorii există relație de gen – specie, unde obligația pecuniară reprezintă genul, iar cea purtătoare de dobîndă – specia. Așadar, spre exemplu, obligația prevăzută la vînzarea drepturilor litigioase în art.802 care prevede că: „cel de la care se reclamă este eliberat dacă plătește cumpărătorului prețul vînzării, cheltuielile de vînzare și dobînda pentru preț...”, constituie atît

o obligație pecuniară cît și purtătoare de dobîndă. Dar, spre exemplu, în contractul de împrumut (art.867-874 C.civ. RM) la fel există obligație pecuniară de a restitui suma de bani împrumutată, dar aceasta nu este purtătoare de dobîndă în sensul art.585, deoarece contractul de împrumut se prezumă a fi cu titlu gratuit.

Alin.4 al art.619 C.civ. RM stipulează că „dobînzile de întîrziere nu se aplică la dobîndi”. Această prevedere trebuie înțeleasă în sensul că dobînzile de întîrziere nu se aplică nu numai la dobîndi de întîrziere, dar și la orice alte dobîndi contractuale sau legale, inclusiv celor prevăzute la art.585 C.civ. RM. Alin.(4) art.619 sugerează ideea că nu numai dobînzile de întîrziere nu se aplică la dobîndi, dar și orice dobîndă (nu numai cea de întîrziere) nu se aplică altor dobîndi dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Astfel, putem formula regula generală că „dobînzile nu se aplică la dobîndi dacă legea sau contractul nu prevede altfel”. În această ordine de idei, propunem modificarea alin. (4) al art.619 C.civ. RM, și anume excluderea sintagmei „de întîrziere”. Ca rezultat, alin.(4) al art.619 se propune în următoarea redacție „dobînzile nu se aplică la dobîndi dacă legea sau contractul nu prevede altfel”.

Totodată, trebuie să sub-

liniem că existența unor dobîndi contractuale sau legale nu înlătură posibilitatea aplicării dobânzii de întîrziere asupra sumei datorate (capitalul). În acest sens, propunem următorul exemplu: A.V. a dat lui B.R. cu titlu de împrumut 1000 de lei. La data de 07.04.2009 B.R. urma să-i întorcă lui A.V. atît suma de 1000 de lei cît și o dobîndă de 10% din valoarea sumei. La data scadenței B.R. nu a întors nici valoarea împrumutului, și nici dobînda. Așadar, B.R. fiind în întîrziere, A.V. are dreptul de a solicita dobînda de întîrziere prevăzută de art.619 C.civ. RM asupra sumei de 1000 de lei. Din momentul în care B.R. este în întîrziere, dobînda de 10% prevăzută de părți în contract nu se răsfrînge asupra perioadei de întîrziere, ci se va aplica dobînda de întîrziere prevăzută de art.619. Această dobîndă de întîrziere urmează să se aplice doar sumei împrumutate (1000 de lei), dar nu și sumei datorate (1000 de lei + 10%). Prin urmare, A.V. adresîndu-se în judecată are dreptul să pretindă 1000 de lei + 10%, precum și dobînda de întîrziere asupra sumei împrumutate, calculată conform art.619 C.civ. RM.

Această concluzie reiese din prevederea alin.(4) art.619 conform căreia dobînzile de întîrziere nu se aplică la dobîndi, precum și din natura juridică diferită a dobânzii de întîrziere și a altor dobîndi.

Parteneriat moldo-slovac pentru impulsionearea adoptării acquis-ului comunitar

„Convenția Națională pentru Integrarea Europeană” – un proiect care își propune să susțină și să dea impuls procesului de adoptare a legislației europene în Republica Moldova a fost lansat, marți, 9 noiembrie 2010, la Chișinău. Inițiativa este bazată pe un parteneriat între experții guvernamentali și neguvernamentali din Moldova și Slovacia. Astfel, proiectul este implementat de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”, Asociația pentru Politică Externă și Centrul Analitic Independent Expert-Grup, cu susținerea financiară a Ministerului Afacerilor Externe al Slovaciei.

Scopul inițiativei este de a stimula dezbatere ample și de a formula recomandări pentru structurile guvernamentale cu participarea societății civile în vederea adoptării și implementării acquis-ului comunitar în Republica Moldova. Proiectul, cu o valoare de 85 000 de euro, are o durată de un an și va finaliza pe 30 septembrie 2011. De asemenea, urmează a fi lansat și site-ul oficial al Convenției Naționale pentru Integrarea Europeană.

„Convenția Națională pentru Integrarea Europeană va servi drept punte de legătură și de comunicare între experți și decidenți”

Președintele Comisiei parlamentare pentru politică externă și integrare europeană, Igor Corman, a menționat că este o onoare să participe la lansarea acestui proiect important, fiindcă el reprezintă o contribuție concretă în realizarea scopului guvernării actuale de integrare plenară în Uniunea Europeană. „Vreau să aduc mulțumiri Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Slovace, care finanțează această inițiativă. Sînt sigur că Convenția Națională pentru Integrarea Europeană va servi drept punte de legătură și de comunicare între experți și decidenți. Prin dezbaterile ample și recomandările pe care le vor face, ne vor ajuta să apropiem mai mult Moldova de Uniunea Europeană”, a menționat I. Corman.

„Această inițiativă va fi una de succes, în sensul apropierii RM de UE”

Omologul său, președintele Comitetului pentru afaceri europene din Slovacia, Ivan Štefanec, a subliniat că este și dînsul onorat să fie prezent la inaugurarea unui proiect care și-a demonstrat deja utilitatea în țara sa. „Sînt sigur că această inițiativă va fi una de succes, în sensul apropierii Republicii Moldova de Uniunea Europeană. Or, asta presupune stabilitate și prosperitate. Sînt încrezător în istoria de succes a Moldovei, totul este posibil și depinde atît de voința politică, cît și de susținerea de către cetățeni a ideii de integrare. Drumul parcurs de voi toți, are toate șansele să fie unul de succes”, a subliniat I. Štefanec.

„Experiența Slovaciei este utilă Moldovei”

„Este o plăcere să fiu prezent la inaugurarea acestui proiect ambițios, susținut generos de partea slovacă, care își propune să faciliteze integrarea europeană a Republicii Moldova și să consolideze eforturile autorităților și societății civile. Experiența de succes a Slovaciei în acest sens, este utilă Moldovei și apreciem bunăvoința de a o împărtăși, ceea ce demonstrează solidaritatea Republicii Slovace”, a declarat viceministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, Natalia Gherman, în alocuțiunea sa de salut.

Ministrul Afacerilor Externe al Republicii Slovace, Mikuláš Dzurinda a accentuat: „sînt voința politică și motivația de apropiere a Republicii Moldova de Uniunea Europeană. Iată de ce sîntem gata să vă ajutăm cu ce putem. Convenția Națională pentru Integrarea Europeană reprezintă o platformă de comunicare, bazată pe dezbateri constructive. Sînt sigur că va fi de ajutor. E nevoie de angajament și comunicare între experți și decidenți”.

În cadrul proiectului „Convenția Națională pentru Integrarea Europeană” vor fi constituite și mobilizate trei grupuri tematice de lucru. Este vorba de grupul de lucru pe vize, frontiere

și Transnistria; grupul de lucru pe agricultură și dezvoltare regională; grupul de lucru pe comerț, servicii, concurență. Grupurile de lucru se vor întruni în cîte patru mese rotunde, care se vor desfășura atît în Chișinău, cît și în alte localități. Participanții la mesele rotunde se vor axa pe problemele presante ce țin de adoptarea și implementarea acquis-ului comunitar, negocierea și semnarea Acordului de Asociere și a Acordului de Liber Schimb, introducerea regimului liberalizat de vize. Ca rezultat, vor fi elaborate recomandări, care vor fi propuse ministerelor de resort. Recomandările vor fi compilate într-o publicație, care va fi prezentată public la conferința finală din septembrie 2011.

Președinția Convenției Naționale pentru Integrarea Europeană este asigurată de Natalia Gherman, viceministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, negociator-șef al delegației RM al Acordului de Asociere RM-UE. Activitatea celor trei grupuri de lucru va fi prezidată de doi co-președinți, reprezentînd societatea civilă și, respectiv, structurile guvernamentale. Co-președinții vor fi selectați în mod democratic de către experții implicați în proiect. Înscrierea la mesele rotunde a experților autohtoni se va face în mod transparent, în urma publicării unor apeluri deschise. Deciziile în grupurile de lucru vor fi luate prin vot.

Proiectul „Slovacia și viitorul european al Moldovei” – un exemplu de susținere a AIE de către UE

Lansarea proiectului „Slovacia și viitorul european al Moldovei” constituie un exemplu elocvent al susținerii de către statele UE a eforturilor Alianței pentru Integrare Europeană în direcția construcției unui stat democratic și de drept. Declarația a fost făcută de președintele interimar al Republicii Moldova, Mihai Ghimpu, președintele Parlamentului, în cadrul întîrzierii cu ministrul Afacerilor Externe al Slovaciei, Mikuláš Dzurinda. Potrivit șefului statului, lansarea proiectului respectiv, aderarea Slovaciei la Centrul comun de vize, deschiderea în 2011 a misiunii diplomatice la Chișinău,

precum și alte proiecte comune, lansate și realizate de cele două state, constituie un exemplu real al dezvoltării relațiilor bilaterale în ultima perioadă de timp. În cadrul întîrzierii, Mihai Ghimpu a adus mulțumiri Guvernului slovac pentru susținerea financiară acordată Republicii Moldova, atît pentru finanțarea unui șir de proiecte de asistență în cadrul Acordului cu privire la cooperarea pentru dezvoltare, cît și pentru suportul acordat autorităților moldave întru depășirea consecințelor inundațiilor din vara anului curent. Președintele Mihai Ghimpu a apreciat înalt și susținerea acordată Republicii Moldova de către Slovacia în procesul de integrare europeană a țării noastre, menționînd că prin aceasta autoritățile de la Bratislava contribuie la realizarea unuia din principalele obiective ale alianței – integrarea europeană a Republicii Moldova. „Calificăm dialogul politic moldo-comunitar drept foarte pozitiv, care ne-a permis pe parcursul anului curent să lansăm un șir de acțiuni comune importante – negocierile pe marginea Acordului de Asociere, dialogul privind drepturile omului și dialogul referitor la vize. Sperăm că, în curînd, vom putea trece la etapa operațională a dialogului – elaborarea și implementarea Planului de Acțiuni”, a menționat șeful statului.

La rîndul său, Mikuláš Dzurinda a apreciat înalt eforturile depuse de conducerea Republicii Moldova în direcția modernizării țării, precum și în direcția integrării în Uniunea Europeană, menționînd că Slovacia este dispusă să acorde tot sprijinul republicii noastre în implementarea obiectivelor trasate. „Sînt convins de succesul Republicii Moldova în procesul de integrare europeană, deoarece vedem că actuala guvernare are un program clar în direcția respectivă”, a menționat Mikuláš Dzurinda.

Oficialul de la Bratislava a mai specificat că Slovacia este dispusă și în continuare să vină în Republica Moldova cu proiecte investiționale reciproc avantajoase, care vor permite impulsionearea relațiilor economice dintre cele două state.

S. C.

Violența în familie – un fenomen persistent în Moldova

„Violența în familie: o problemă privată sau un flagel social?”. Acesta este genericul conferinței organizate, recent, de Centrul Internațional pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Femeii „La Strada”.

Profilul victimelor violenței în familie, factorii care o generează, potențialii asistenți, tipurile de asistență și gradul de pregătire al societății pentru a oferi ajutor victimelor – acestea dar și alte aspecte ale problemei vizate au fost puse în discuție de către specialiștii în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și jurnaliștii prezenți la eveniment.

Cu ocazia împlinirii unui an de activitate a Telefonului de Încredere pentru femei (TÎ) 0 800 8 8008, Centrul „La Strada”, a prezentat și un raport de totalizare a apelurilor primite de operatorii instituției. Lansat la 2 noiembrie 2009, acest serviciu oferă consiliere psihologică primară persoanelor care se confruntă cu violența în familie, sfaturi și recomandări cu referire la faptul cum să recunoști primele semne ale violenței și cum să-ți edifice o relație non-violentă, informații despre prevederile Legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie și serviciile specializate în acest sens.

Conform datelor prezentate în raport, pe parcursul unui an, la TÎ au parvenit peste 1000 de apeluri. Analiza acestora scoate în evidență câteva categorii de apelanți: victime, membri ai comunității, grupuri profesionale și chiar agresori. „Majoritatea victimelor sînt femei supuse diverselor abuzuri din partea soților sau foștilor soți, concubinilor, precum și din partea mai multor membri ai familiei”, a precizat Daniela Misail-Nichitin, vicepreședintele Centrului Internațional „La Strada”. Aproape jumătate din apeluri parvin de la victime ce provin din pături social vulnerabile. Lipsa banilor, a

suportului din partea rudelor (părinți alcoolici, abuzatori), a unui cămin dar și a atitudinii adecvate din partea autorităților le constrînge pe femei să accepte rolul de victimă. Unele recunosc că își varsă amarul asupra copiilor ca răspuns la violența soțului. În alte 40 la sută din apeluri, vic-

ani inclusiv) este relativ mic. Aceștia sesizează cazuri de abuz față de mamă, frați/surori sau atunci cînd ei înșiși devin victime ale violenței părinților alcoolici. Fetele minore care au apelat la serviciul Telefonului de Încredere se informează despre primele semne de manifestare a vi-

timele indică o stare materială satisfăcătoare, avînd surse ce provin din salarii, bani cîștigați la muncă peste hotare, ajutorul rudelor, ceea ce le asigură un trai decent, dar numai în cazul cumulării veniturilor ambilor soți. Ceea ce-i mai ține pe soți împreună este averea comună (casa, mașina, cota de pămînt etc.), rușinea de „gura lumii”, existența copiilor care trebuie întreținuți. Alte 15 la sută din apeluri parvin de la beneficiarele Telefonului de Încredere cu o stare financiară foarte bună (exclusiv femei). „Acest fapt denotă că și în asemenea familii există violență între soți, doar că formele de manifestare și perceperea fenomenului sînt diferite. Aici violența poartă masca bunului nume, a unui serviciu satisfăcător, a cercului de relații”, a precizat Daniela Misail-Nichitin.

În raport se mai constată că există o corelație între vîrsta solicitanților TÎ și problemele lor. Astfel, numărul de apeluri de la minori (pînă la 17

olenței partenerului și despre riscul privind repetarea lor. Și beneficiarii TÎ cu vîrsta între 18-26 de ani sună pentru a-și ajuta mama sau chiar o rudă (femei și bărbați), dar și pentru a-și soluționa propriile probleme familiale. Această categorie este constituită preponderent din femei. Cele căsătorite conștientizează problema, dar nu sînt încă pregătite să puerdă la schimbări în viața de familie sau sînt influențate de mediul înconjurător și fac tot posibilul pentru a îndeplini dorințele soțului și a evita violența. Însă, pentru o bună parte din beneficiarele cu vîrsta cuprinsă între 27-35 de ani, violența în familie a devenit deja un stil de viață. Sînt și persoane care încearcă să rupă cercul violenței prin implicarea diverselor resurse. Acestea reprezintă segmentul social cel mai decis să schimbe starea de lucruri. De rînd cu consilierea psihologică, ele solicită în special asistență juridică.

Potrivit raportului, cele mai mul-

te apeluri au fost înregistrate de la persoane cu vîrsta între 36-40 de ani. Categoria este constituită din femei-victime ale violenței în familie, bărbați care solicită ajutor pentru rude și grupuri profesionale. Din segmentul de vîrstă 41-50 de ani, o pătrime sînt cei care solicită intervenție în cazurile de violență pentru rude, vecini, prieteni, restul fiind axați pe propria relație. Copiii fiind deja mari, plecați de acasă la studii, atenția se concentrează asupra relației soț-soție. Aceștia constată, nu de rare ori, că au greșit atunci cînd au decis să păstreze relația numai de dragul copiilor. În sfîrșit, vîrsta de la 51 și peste 60 de ani cuprinde beneficiarii preocupați de soarta propriilor copii cu probleme în relațiile de familie. De cealaltă parte, persoanele care și la această vîrstă suferă de pe urma violenței recunosc că nu vor schimba nimic în viața lor, nu vor apela după ajutor din cauza statutului social, nu vor să afecteze viața copiilor cu o poziție în societate și își doresc doar să fie ascultate de cineva care nu le judecă.

Analiza apelurilor din perspectiva asistenței solicitate arată că cele mai multe femei, victime ale violenței în familie, au nevoie de asistență psihologică. Într-un număr mare de apeluri se solicită asistență juridică primară, ce ține de procedura de divorț, partajarea averii, dreptul asupra copiilor, informații privind Ordonanța de protecție. Astfel, în 161 de cazuri, beneficiarele s-au confruntat cu dificultăți atunci cînd s-au adresat organelor de drept. Din acestea, în 93 de cazuri erau nemulțumite de faptul că intervenția poliției s-a redus la o mustrare sau amendă aplicată agresorului (pe care tot ele au fost nevoite să o achite), în 38 de cazuri au renunțat să se adreseze organelor de drept fiindcă nu au încredere în sistemul justiției, iar în alte 45 – pentru că le-a fost frică ca situația să nu se agraveze și mai mult.

Experții au constatat și alte probleme la acest capitol. „Sînt foarte dese cazurile cînd în instanțele ju-

decătorești sînt depuse cereri de solicitare a emiterii Ordonanței de protecție, iar victimele se confruntă fie cu refuzul instanței de a elibera ordonanța, indiferent de probele ce atestă riscul pentru viața și sănătatea victimei, fie cu neexecutarea de către agresor a ordonanței emise de instanță”, a explicat Doina Ioana Străisteanu, jurist „Promolex”, care prestează servicii juridice beneficiarilor Telefonului de Încredere. „Deseori, victimele sînt nevoite să înfrunte o atitudine ostilă a instanței, care adesea desconsideră credibilitatea celor relatate și minimizează nejustificat riscul la care este supusă femeia și copiii din partea agresorului. În alte cazuri, agresorul nu execută benevol Ordonanța de protecție odată emisă, iar poliția preferă să se limiteze la înștiințarea agresorului despre emiterea ordonanței”, a mai punctat juristul.

În concluziile analizei se arată că în Republica Moldova violența are un pronunțat caracter gender și că există chiar o cultură a violenței gender, care denaturează percepția generațiilor viitoare despre familie – modelul abuziv este transmis din familie în familie, dintr-o generație în alta. Specialiștii menționează că mulți dintre subiecții violenței, fiind educați în familii în care acest fenomen era ceva obișnuit, nici nu conștientizează că există și un alt mod de comportament sau alte modalități de rezolvare a conflictelor. „Serviciile pentru subiecții violenței în familie trebuie să devină mult mai active, flexibile și, la necesitate, mobile, iar instituirea unor servicii specializate pentru agresori este deja un imperativ de actualitate”, au reiterat reprezentanții Centrului Internațional „La Strada”.

Raportul încurajează consolidarea capacității grupurilor profesionale și eficientizarea lucrului serviciilor responsabile din domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și educarea tinerelor generații în spiritul unui mod de viață non-violent.

Lilia DUMINICA

Creșterea prețurilor – pe primul loc în topul îngrijorărilor moldovenilor

La capitolul îngrijorările populației, pe primul loc se situează creșterea prețurilor. Cel puțin așa stau lucrurile în Republica Moldova, potrivit unui sondaj realizat recent de Centrul de Investigații Sociologice și Marketing, CBS-AXA.

Conform rezultatelor sondajului, 86 % dintre respondenți s-au arătat alarmați de majorarea tarifulor la servicii comunale, precum și de scumpirea produselor de primă necesitate, în special a produselor alimentare. Pe următoarea poziție în ceea ce privește îngrijorările ce-

tătenilor se situează viitorul copiilor, cu un indice de 60 %.

Mai mult de jumătate dintre cei intervievați au spus că se tem de pierderea unui loc de muncă. Totodată, șomajul este și principala problemă cu care se confruntă moldovenii în acest moment. 44 la sută

din cei chestionați au spus că nu au un loc de muncă.

Boala, instaurarea unei dictaturi și faptul că țara și-ar putea pierde independența de asemenea îi preocupă pe moldoveni, dar într-o măsură mai mică.

Lipsa unui președinte al statului cu funcții depline s-a dovedit a fi o problemă pentru doar 3% dintre cei chestionați.

În același timp, peste 60 la sută din intervievați consideră că direcția de evoluție a lucrurilor în Republica Moldova este una greșită și doar 23 la sută o apreciază drept una bună. Chiar și așa, un sfert din populație crede că va trăi ceva mai bine peste un an, și doar puțin peste 10 la sută consideră că va trăi ceva mai prost. Potrivit sondajului, la acest capitol mai optimiști sînt oamenii din mediul urban.

Raportul conține informații referitoare la actualitatea socială și politică din Republica Moldova. Sondajul a fost realizat în perioada 22-30 octombrie 2010, pe un eșantion de 1528 persoane reprezentînd populația Republicii Moldova în vîrstă de peste 18 ani, din circa 88 de localități rurale și urbane. Marja de eroare constituie $\pm 2,5\%$.

Lilia DUMINICA

Program de promovare a reîntoarcerii absolvenților moldoveni din străinătate

Organizația Internațională pentru Migrație, misiunea în Republica Moldova (OIM), în parteneriat cu Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Educației și Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă anunță demararea unui program-pilot de promovare și de susținere a revenirii temporare sau permanente în Moldova, a 30 de tineri moldoveni absolvenți ai instituțiilor din străinătate, pentru a se angaja în instituțiile private/publice din țara noastră în vederea schimbului de experiență și implementării abilităților căpătate peste hotare.

Acest program-pilot este realizat în cadrul proiectului: „Susținerea implementării componentei de migrație și dezvoltare a Parteneriatului pentru Mobilitate UE-Moldova”, finanțat de UE, IEVP și implementat de OIM în parteneriat cu Guvernul Republicii Moldova.

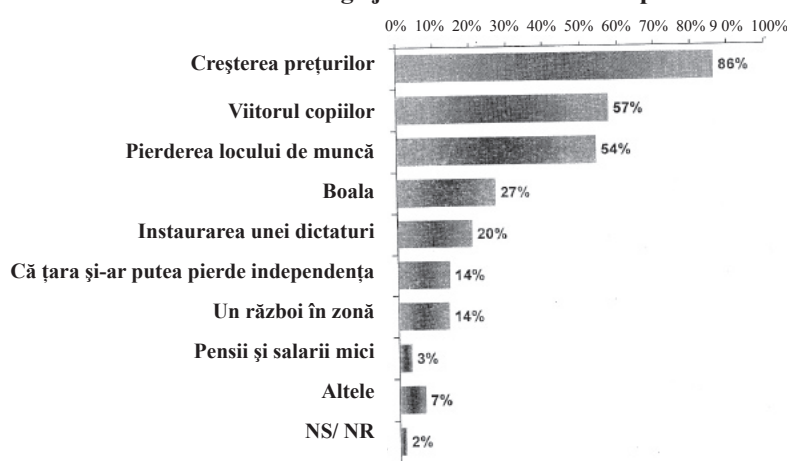
Concursul este destinat pentru tinerii moldoveni cu studii în străinătate, care doresc să revină temporar sau pentru totdeauna în Moldova în vederea angajării în instituțiile private sau publice din țară. OIM va oferi suport pentru identificarea angajatorilor, asistență logistică și administrativă, va acorda beneficiarilor susținere financiară pentru acoperirea cheltuielilor de transport, precum și indemnizații lunare pe o perioadă de pînă la șase luni.

Obiectivul proiectului este de a aborda fenomenul exodului de creiere prin promovarea transferului de idei noi și de abilități în procesul migrației tinerilor și al mobilității educaționale.

Candidații interesați urmează să completeze explicit formularul de aplicare și să-l expedieze, împreună cu un CV recent, la adresa electronică violarucemartan@yahoo.com pînă la data de 31 martie 2011.

Formularul de aplicare poate fi găsit pe site-ul web: www.iom.md.

Care sînt lucrurile ce vă îngrijorează cel mai mult în prezent?

• La solicitarea cititorilor

Modalitatea plasării publicității electorale pe panourile publicitare în perioada electorală

Regulamentul privind modalitatea plasării publicității electorale pe panourile publicitare în perioada electorală, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3338 din 16 iulie 2010, referindu-se la amplasarea publicității electorale pe panourile publicitare electorale proprietate publică, prevede că autoritățile administrației publice locale sînt obligate ca, în termen de 3 zile de la

mă acordată unui concurent electoral/participant la scrutin pe un panou publicitar proprietate publică este de 1m². În cazul în care acordarea suprafeței minime de 1 m² va fi imposibilă pe un singur panou publicitar, această suprafață se va diviza în mod egal pe mai multe panouri.

Cît privește amplasarea publicității electorale pe panourile publicitare private amplasate pe domeniul public

publicității electorale contra plată se acordă concurenților electorali/participanților la scrutin numai în baza achitării prealabile a plății prevăzute în acordul încheiat de agentul de publicitate cu concurentul electoral/participantul la scrutin. La cererea Comisiei Electorale Centrale, agențiile de publicitate antrenate în amplasarea publicității electorale sînt obligate, în termen de 48 de ore,

de la faptul că răspunderea pentru conținutul materialelor electorale publicitate o poartă concurentul electoral/participantul la scrutin, subdiviziunile teritoriale ale Direcției poliției rutiere nu vor solicita avizele altor instituții, decît cele prevăzute în Regulamentul circulației rutiere.

Conform prevederilor aceluiași regulament se interzice amplasarea afişelor electorale în alte locuri decît cele menționate. La fel, se interzice amplasarea afişelor electorale:

- în transportul public de călători proprietate publică;
- pe monumente, clădiri, obiecte și încăperi, care au o valoare istorică, culturală sau arhitecturală, indiferent de forma de proprietate;
- în încăperile în care sînt amplasate consiliile și birourile electorale și la o distanță de 50 de metri de la acestea;
- pe garduri, îngrădiri, stâlpi și alte tipuri de construcții, precum și pe dispozitive, utilaje, indiferent de forma de proprietate.

Organizațiile neguvernamentale, în perioada electorală, care sînt implicate în educația civică, pot plasa spoturi publicitare de educație civică pe panouri publicitare, cu informarea prealabilă a Comisiei Electorale Centrale. Organele de menținere a ordinii publice sînt obligate să asigure integritatea panourilor și a afişelor electorale, plasate în mod legal. Amplasarea în locuri neautorizate, precum și distrugerea sau deteriorarea prin orice mod a afişelor electorale, amplasate în locuri autorizate, atrage după sine răspunderea conform legislației în vigoare. Responsabilă de înlăturarea afişajului electoral neautorizat este administrația publică locală, care are dreptul să recupereze în ordine de regres cheltuielile respective din contul persoanei vinovate.

data începerii perioadei electorale, să stabilească și să garanteze un minim de locuri speciale de afişaj electoral. Acestea trebuie să asigure ca locurile speciale de afişaj să fie situate în locuri publice frecventate de cetățeni, fără deranjarea circulației pe drumurile publice și a celorlalte activități din localitățile respective. În prealabil, autoritățile administrației publice locale sînt obligate să asigure înlăturarea oricăror afişe, înscrisuri și însemne rămase de la campaniile electorale precedente. Panourile de afişaj electoral se amplasează uniform pe întreg teritoriul localității. Suprafața mini-

și privat, Regulamentul CEC prevede că fiecare agenție de publicitate poate oferi concurenților electorali/participanților la scrutin spațiu pentru publicitate electorală pe panourile publicitare private, amplasate pe domeniul public, în condiții egale, dar care să nu depășească 10% din spațiul disponibil pentru fiecare concurent electoral/participant la scrutin din momentul începerii perioadei electorale. Plata percepută de agențiile de publicitate pentru plasarea publicității electorale nu poate depăși plata încasată în mod obișnuit pentru publicitatea comercială. Dreptul de amplasare a

să ofere informații complete cu privire la contractele încheiate cu concurenții electorali/participanții la scrutin, sumele achitate de aceștia și repartizarea spațiilor de publicitate. Afișajul electoral pe domeniul privat este permis numai cu acordul proprietarilor, administratorilor sau, după caz, al posesorilor. Plasarea afişajului electoral pe partea exterioară a unității de transport se efectuează după o coordonare prealabilă cu subdiviziunile teritoriale ale Direcției poliției rutiere a Ministerului Afacerilor Interne, care vor soluționa cererile în termen de 48 de ore de la prezentare. Pornind

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări
răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

În timpul de față activează mai multe instituții de învățămînt private care nu respectă standarde de învățămînt general cunoscute. Toate instituțiile de învățămînt activează în bază de licență. Vreau să știu dacă poate fi retrasă licența pentru nerespectarea regulilor stabilite în învățămînt de una sau altă instituție.

Vasile Gîlcă,
mun. Chișinău

Conform art.37 din Legea învățămîntului, licențele pentru activitatea instituțiilor de învățămînt private se acordă și se retrag de către Camera de Licențiere în conformitate cu legislația în vigoare. Temeiuri suplimentare de retragere a licenței pentru activitatea instituției de învățămînt privat constituie:

- a) desfășurarea de activități neprevăzute în licență;
- b) nerespectarea standardelor educaționale pe niveluri și trepte de învățămînt, pe profiluri și specialități;
- c) neacreditarea instituției de învățămînt de către organul abilitat;

d) angajarea personalului didactic și de conducere care nu corespunde condițiilor de studii și de vechime în muncă;

e) nerespectarea cotei minime de cadre didactice angajate cu norma de bază în instituția de învățămînt;

f) încălcarea gravă a drepturilor cadrelor didactice, elevilor și studenților;

g) difuzarea de informații false cu privire la instruire;

h) absența spațiilor adecvate și dotărilor necesare pentru desfășurarea procesului de instruire și educație;

i) nerespectarea ordinelor și dispozițiilor Ministerului Educației.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:

Adresa:

(noiembrie 2010, nr. 42(349))

ANUNȚ

În temeiul art.82 alin.(1) lit.e) din Legea cu privire la Procuratură și Regulamentul privind modul de promovare în serviciu a procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor comunică că, la ședința din 28.10.2010, a fost anunțat concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de: adjunct al procurorului Procuraturii de nivelul Curții de Apel Bălți (Hotărârea CSP nr.2-3d-404/10); procuror militar al Procuraturii militare Bălți; procuror militar în Procuratura militară Bălți și procuror militar în Procuratura militară Cahul (Hotărârea CSP nr.2-3d-405/10); procuror, șef-adjunct al Secției judiciar-penală; procuror, șef-adjunct al Secției judiciar-civilă și contencios administrativ; procuror în Secția analiză și implementări CEDO (Hotărârea CSP nr.2-3d-406/10); procuror al raionului Fălești și procuror, adjunct al procurorului raionului Cahul (Hotărârea CSP nr.2-3d-408/10); procuror șef și procuror șef-adjunct al Secției conducere a urmăririi penale în CCCEC; procuror șef și procuror șef-adjunct al Secției prevenirea și combaterea corupției și spălării banilor (Hotărârea CSP nr.2-3d-409/10).

Cererile de participare la concurs se depun la secretariatul Consiliului Superior al Procurorilor (mun. Chișinău, str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni, nr. 26, tel.: 22-80-64, 22-14-44) pînă la 29 noiembrie 2010.

Secretariatul
Consiliului Superior al Procurorilor
tel: 22-80-64, e-mail: i.virlan@procuratura.md.

ANUNȚ

În temeiul art.82 alin.(1) lit.e) din Legea cu privire la Procuratură și Regulamentul privind modul de promovare în serviciu a procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor comunică că, la ședința din 08.11.2010, a fost anunțat concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de: procuror în Procuratura raionului Taraclia, procuror în Procuratura raionului Basarabeasca, procuror în Procuratura raionului Leova, procuror în Procuratura raionului Șoldănești, procuror în Procuratura raionului Vulcănești, adjunct al procurorului raionului Ștefan Vodă (Hotărârea CSP nr.2-3d-426/10) precum și procuror în Procuratura Anticorupție, procuror în Procuratura UTA Găgăuzia, procuror în Procuratura raionului Criuleni, procuror în Procuratura raionului Cimișlia (Hotărârea CSP nr.2-3d-429/10).

Cererile de participare la concurs se depun la secretariatul Consiliului Superior al Procurorilor (mun. Chișinău, str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni, nr.26, tel:22-80-64, 22-14-44) pînă la 09 decembrie 2010.

Secretariatul
Consiliului Superior al Procurorilor
tel: 22-80-64, e-mail: i.virlan@procuratura.md.

Citații în judecată

Curtea de Apel Chișinău solicită prezentarea intervenientului accesoriu Cuprienco Irina, dom. în Chișinău, str. Pădurii nr. 17/4, pentru data de 3 decembrie 2010, ora 12.00 la ședința de judecată (str. Teilor nr. 4, sala 12) unde se va examina în ordine de contencios administrativ cauza civilă cu nr. 3-893/2010, la cererea depusă de Jenenco Ghenadie, SA „Covis” către Primăria mun. Chișinău, Consiliul mun. Chișinău și intervenienții accesorii Luchianov Valerii, SRL „Altavira”, Veverița Eugeniu, Cuprienco Irina privind anularea actelor administrative.

Judecător **Nina Traciuc** **Curtea de Apel Economică** solicită prezentarea reprezentantului SRL „Raxetta-Moldova”, mun. Chișinău, pentru data de 15 decembrie 2010, ora 11.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 106) în legătură cu examinarea cererii de apel în cauza civilă intentată de BC „Giunea” SA. Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Eugeniu Clim** **Judecătoria Economică de Circumscripție** solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Aspect AN”, Chișinău, pentru data de 19 noiembrie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 220) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile intentată de SRL „Azgoprad” privind încasarea a 919,33 lei.

Judecător **I. Gancear** **Judecătoria Economică de Circumscripție** solicită prezentarea obligatorie a cet. Arapu Alexei, Chișinău, pentru data de 2 decembrie 2010, ora 11.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 220) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile intentată de SRL „Protecția Plantelor” privind încasarea a 8425 lei.

Judecător **I. Gancear** **Judecătoria Economică de Circumscripție** solicită prezentarea obligatorie a cet. Arapu Alexei, Chișinău, pentru data de 2 decembrie 2010, ora 11.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 220) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile intentată de SRL „Protecția Plantelor” privind încasarea a 8425 lei.

Judecător **I. Gancear** **Judecătoria Economică de Circumscripție** solicită prezentarea obligatorie a cet. Zagareanu Ana cu domiciliul în Chișinău, str. Sarmisegetusa nr. 94/1, apt. 2, pentru data de 6 decembrie 2010, ora 9.20, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 219) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de „Comunalindmontaj” SRL, mun. Chișinău. Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Z. Talpalaru** **Judecătoria Economică de Circumscripție** solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „VALGICOM” cu sediul în mun. Chișinău, satul Grătiești, str. George Meniuc nr. 5, pentru data de 27 decembrie 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 219) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „NINAASN”, mun. Chișinău. Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Z. Talpalaru** **Judecătoria Economică de Circumscripție**, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului II „Liliana Schițco”, pentru data de 7 decembrie 2010, ora 10.15, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Optim-Comerț” (1007606003948) privind încasarea sumei de 1776 lei 20 bani. Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Ion Stepanov** **Judecătoria Economică de Circumscripție** solicită prezentarea reprezentantului SC „Lotro” SRL, pentru data de 8 decembrie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 225) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de IS „Moldagroteh”. Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Iu. Țurcan** **Judecătoria Economică de Circumscripție** solicită prezentarea reprezentantului SRL „Trading Investment Production Company”, pentru data de 9 decembrie 2010, ora 10.50, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 225) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de FPC „MGM” SRL. Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Iu. Țurcan** **Judecătoria Economică de Circumscripție**, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Media Sales Company”, pentru data de 15 decembrie 2010, ora 14.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SRL „Dixi Media”. Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Al. Rotari** **Judecătoria Centru mun. Chișinău** solicită prezentarea cet. Gusac Galina, pentru data de 22 noiembrie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 62) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Eșanu Adela privind încasarea datoriei.

Judecător **Garri Bivol** **Judecătoria Centru mun. Chișinău** solicită prezentarea cet. Delogramatic Gabriel, pentru data de 29 noiembrie 2010, ora 9.10, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 61) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Socolov Vl.

Judecător **Djeta Chistol**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Mircea Lilia, pentru data de 30 noiembrie 2010, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 37) în calitate de reclamat în cauza civilă intentată de Ochakovski Felix privind încasarea datoriei. Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente

Judecător **Ion Busuioc** **Judecătoria Centru mun. Chișinău** solicită prezentarea cet-lor: Rusu Serghei, Petcu Svetlana, pentru data de 30 noiembrie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 47) în legătură cu examinarea cauzei civile intentată de Lujanschi Igor privind recunoașterea neîntemeiată a refuzului de a se înregistra și dispunerea înregistrării actului juridic.

Judecător **Constantin Urîtu** **Judecătoria Centru mun. Chișinău** solicită prezentarea cet. Butucel Petru, pentru data de 3 decembrie 2010, ora 14.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 47) în legătură cu examinarea cauzei civile intentată de Șpacova Ina privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător **Constantin Urîtu** **Judecătoria Centru mun. Chișinău** solicită prezentarea cet. Risto (Eliseeva) Svetlana Mihailovna, pentru data de 6 decembrie 2010, ora 8.40, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 45) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Sipleac Boris privind pierderea dreptului la spațiul locativ.

Judecător **L. Brînză** **Judecătoria Centru mun. Chișinău** solicită prezentarea cet. Pîrău Ion, pentru data de 17 decembrie 2010, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 61) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Dimitrenco Maria.

Judecător **Djeta Chistol** **Judecătoria Buiucani mun. Chișinău** solicită prezentarea cet. Guțul Anatolii, domiciliat în Chișinău, str. A. Donici nr. 10/A, apt. 3, pentru data de 15 noiembrie 2010, ora 12.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 508) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Guțul Ala privind desfăcerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor.

Judecător **Oleg Sternioală** **Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău** solicită prezentarea cet. Mandric Valerii, pentru data de 18 noiembrie 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Mandric Aliona privind desfăcerea căsătoriei.

Judecător **Gh. Gorun** **Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău**, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Hanganu Ludmila Vitalie, a.n. 30.03.1977, pentru data de 29 noiembrie 2010, ora 8.45, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 31) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Beșliu Vlădică privind încasarea datoriei.

Judecător **Lilia Lupășco** **Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău** solicită prezentarea cet. Sarî Ivan, domiciliat în satul Cîietu, str. Nouă nr. 3, Cantemir, pentru data de 30 noiembrie 2010, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 3) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Violeta Crețu privind încasarea cheltuielilor de tratament.

Judecător **Ig. Vornicescu** **Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău**, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bularga Sergiu, pentru data de 7 decembrie 2010, ora 8.40 ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 14) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Bularga Zinaida privind desfăcerea căsătoriei.

Judecător **Nina Arabadji** **Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău** solicită prezentarea cet. Musteață Vitalie, pentru data de 13 decembrie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 26) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Nina Musteață privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător **S. Iorgov** **Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău** solicită prezentarea cet. Jirițki Ion, domiciliat în Chișinău, str. Kiev nr. 14/1, apt. 21, pentru data de 21 decembrie 2010, ora 14.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 36) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Jirițkaia Irina privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător **A. Miron** **Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău** solicită prezentarea cet. Mocanu Feodosia, pentru data de 31 ianuarie 2011, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 19) în calitate de reclamat în cauza civilă intentată de Scalabrini Silvia privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Cornelia Vîrlan** **Judecătoria Ciocana mun. Chișinău**, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Beznos Anatolie, Beznos Iurie, Beznos Diana, pentru data de 30 noiembrie 2010, ora 11.30, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 306) în calitate de intervenienți accesorii în cauza civilă intentată de Tcaci Marina către Comisia de Privatizare a Primăriei mun. Chișinău privind anularea hotărîrii.

Judecător **Oxana Robu** **Judecătoria Ciocana mun. Chișinău**, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cadîn Vitali, pentru data de 2 decembrie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 306) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de ICS „Total Leasing” SA către ÎM „Fame-CV Construction” SRL, Cadîn Vitali privind încasarea prejudiciului.

Judecător **Oxana Robu**

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Gorceac Alexei Iosif, a.n. 09.10.1958, pentru data de 1 decembrie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 301) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Gorceac Raisa privind recunoașterea dreptului pierdut la spațiul locativ.

Judecător **Alexandru Spoială** **Judecătoria Soroca** solicită prezentarea cet. Stimpovschi Mihail, pentru data de 22 noiembrie 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (Soroca, str. Independenței nr. 62, bir. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă privind desfăcerea căsătoriei.

Judecător **Alexandru Negru** **Judecătoria Nisporeni** solicită prezentarea cet. Răscoală Tudor, pentru data de 24 noiembrie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (Nisporeni, str. Ion Vodă nr. 5, bir. 4) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Răscoală Tatiana privind acordul plecării copiilor Vasile și Dionisie peste hotarele țării cu mama.

Președintele judecătoriei raionului Nisporeni **Gr. Șîșcanu**

Judecătoria Cahul, în conformitate cu art.108 și art.103 ale Codului de procedură civilă al RM, solicită prezentarea cet-nei Munteanu Elena Alexei, născută la 01.10.1955, cu ultimul domiciliu cunoscut: Cahul, str. 31 August 1989 nr. 19, apt. 26, pentru data de 2 decembrie 2010, ora 16.00, la ședința de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 211) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-1468/2010 privind desfăcerea căsătoriei intentată la cererea reclamantului Munteanu Tudor.

Pîrîtei i se propune să prezinte referință și probele de care dispune referitoare la pricină. În caz de neprezentare a probelor și de neprezentare a pîrîtei în instanță, pricina va fi examinată în lipsa ei.

Judecător **Vitalie Movilă**

Judecătoria Cahul, în conformitate cu art.108 și art.103 ale Codului de procedură civilă al RM, solicită prezentarea cet-nei Ciubenco Victoria Timofei, născută la 27.07.1960, cu ultimul domiciliu cunoscut: Cahul, str. Sanatorului nr. 2, apt. 68, pentru data de 2 decembrie 2010, ora 16.40, la ședința de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 211) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-1469/2010 privind desfăcerea căsătoriei intentată la cererea reclamantului Ciubenco Andrei.

Pîrîtei i se propune să prezinte referință și probele de care dispune referitoare la pricină. În caz de neprezentare a probelor și de neprezentare a pîrîtei în instanță, pricina va fi examinată în lipsa ei.

Judecător **Vitalie Movilă**

Judecătoria Drochia, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Ciornii Vitalie, domiciliat în Drochia, str. Burebista nr. 6/2, apt. 32 și Bologan Sergiu, domiciliat în Drochia, str. Ștefan cel Mare nr. 5, apt. 32, pentru data de 3 decembrie 2010, ora 14.30, la ședința de judecată (Drochia, str. 31 August 1989 nr. 7, bir. 1) în calitate de pîrîți în cauza civilă intentată de Burcovschi Ion privind încasarea prejudiciului material.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Zaporojan**

Judecătoria Drochia, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Baranceanu Vasile, domiciliat în satul Cuhnești, Glodeni, pentru data de 16 decembrie 2010, ora 11.00, la ședința de judecată (Drochia, str. 31 August 1989 nr. 7, bir. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de cet. Baranceanu Liuba privind desfăcerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Zaporojan**

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Baranceanu Vasile, domiciliat în satul Cuhnești, Glodeni, pentru data de 16 decembrie 2010, ora 11.00, la ședința de judecată (Drochia, str. 31 August 1989 nr. 7, bir. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de cet. Baranceanu Liuba privind desfăcerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Orîndaș** **Judecătoria Economică de Circumscripție** solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Cleolina”, Chișinău, pentru data de 1 decembrie 2010, ora 13.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 220) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile intentată de SRL „Delphi Grup” privind încasarea a 859,02 lei.

Judecător **I. Gancear** **Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău** solicită prezentarea cet. Novac Margarita, pentru data de 25 noiembrie 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Novac Vitali privind desfăcerea căsătoriei.

Judecător **Gh. Gorun**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Vrînceanu Vadim, cu ultimul domiciliu cunoscut: Călărași, str. Bojole nr. 44, bloc „V”, apt. 3, pentru data de 30 noiembrie 2010, ora 11.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 49) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Chicu Igor către Leonid Darii și Vrînceanu Vadim privind încasarea datoriei.

Judecător **Nadejda Mazur** **Judecătoria Centru mun. Chișinău** solicită prezentarea cet. Vulpe Roman Petru, domiciliat în satul Selemet, Cimișlia, pentru data de 30 noiembrie 2010, ora 11.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 39) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Andronic Vitalie.

Judecător **V. Efros**

Aniversări

Mult stimată doamnă
Maria JOSANU,

Aniversarea zilei dumneavoastră de naștere ne oferă și mai mult oportunitatea de a remarca deosebitele calități ce conferă personalității dumneavoastră alura unei ființe demne de admirație, care prin asiduitate, cinste, perseverență a atins culmi înalte.

...Și pentru că o zi din această splendidă toamnă vă aparține în exclusivitate, vă adresăm și noi sincere și calde cuvinte de felicitare.

Vă dorim multă sănătate, bucurii de la cei dragi, deplină revelație sufletească, noi împliniri și succese pe măsura așteptărilor.

La mulți ani!

Maria VIERU,
procuror,

șef serviciu Procuratura Generală

De o semnificație aparte este această sublimă toamnă pentru o ființă la fel de sublimă și distinsă precum este Maria Vieru.

Mult stimată Maria Vieru, vrem să vă adresăm sincere și calde felicitări cu prilejul frumoasei dumneavoastră aniversări. Este o plăcută ocazie pentru noi, de a vă dori multă sănătate, clipe cât mai durabile de fericire. Fie ca lumina acestei sărbători să vă inunde și mai mult sufletul de energie și să genereze mereu bună dispoziție și forță de a merge înainte.

Vă dorim să rămâneți un model de probitate, de profesionalism, inteligență și verticalitate. Viață îndelungată, plină de succese și bucurii de la cei dragi inimii.

La mulți ani!

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Natalia Bacalu**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de drept USM; **Steliana Lazari**, judecător Telenești, **Tatiana Vieru**, judecător CSJ; **Mihail Diaconu**, judecător Buiucani; **Dumitru Mardari**, judecător Ciocana; **Gheorghe Gorun**, judecător Rîșcani, mun. Chișinău; **Victor Pruteanu**, judecător CA Chișinău; **Victor Cîlcic**, procuror Vulcănești; **Vladislav Căruceru**, procuror, șef-adjunct interimar Procuratura Generală.

Mult stimată omagiată este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Aprecieri străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile astfel încât, doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte de acum încolo doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul și
Revista Națională de Drept

Echipa redacției Vă adresează un Apel de
unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători că
sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi
avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne
alături de Dvs.

Aproape 30% dintre cupluri fac cunoștință on-line

Făcut în 2009, sondajul a avut la bază experiențele în materie de romantism a peste 4000 de americani.

Se pare că homosexualii își găsesc un partener on-line mult mai des decât heterosexualii, Internetul devenind al doilea mijloc prin care o persoană se cuplează. Pe primul loc se află „lîpeala” făcută de prieteni.

„Odată cu ascensiunea fulminantă din ultimii ani a Internetului și declinul din ce în ce mai accentuat al rolului prietenilor este posibil ca în perioada următoare să asistăm la mai multe întâlniri romantice intermediare de mediul on-line decît de cunoștințe”, a afirmat unul dintre autorii studiului.

În urma sondajului, s-a mai descoperit că din ce în ce mai puțini oameni se cuplează la locul de muncă, acest fenomen atingînd punctul culminant în anii '90.

Pînă la urmă, contează în ce fel îți înțîlnești jumătatea? – da și nu, afirmă cercetătorii americani. Se pare că cele mai fericite cupluri sînt cele care fac cunoștință la bise-

Meridian juridic

Răpirea viitoarei neveste – cutumă
caucaziană?

Practica răpirii miresele în Cecenia reprezintă o încălcare a drepturilor femeilor.

Vă amintiți de cunoscutul film sovietic „Prizoniera din Caucaz” al regizorului Leonid Gaidai, în care un bărbat pune la cale răpirea nepoatei sale? Filmul parodiază o practică frecventă în Caucaz și Asia Centrală – furtul miresei. În Cecenia, de exemplu, una din patru neveste a fost furată de viitorul său soț, indiferent dacă ea a vrut sau nu să se mărite cu el. Președintele Ceceniei Ramzan Kadîrov a promis să pună capăt acestor practici, considerată de mulți o violare a drepturilor omului, mărind amenda pentru cei găsiți vinovați de furtul miresele, de la o mie de dolari la 33 de mii sau chiar ani grei de pușcărie.

Dagmara, în vîrstă de 48 de ani, este din Cecenia și își amintește printre lacrimi ziua cînd fiul său a anunțat-o că a furat o fată pentru a o forța să se căsătorească cu el. Era vara anului 1999, cînd fiul Dagmarei și-a furat colega de clasă – o copilă drăgălașă, cu ochi albaștri, păr cîrionțat și un zîmbet cuceritor.

„Împreună cu alți trei prieteni, fiul meu a forțat-o să urce în mașină în timp ce ea striga că nu vrea să se mărite, că își dorește să devină o femeie de afaceri și nu vrea să stea acasă ca o găină”, spune Dagmara.

Fata nu a găsit sprijin nici în familia ei, care a acuzat-o că

ar fi provocat răpirea purtînd rochie în acea zi. După cîteva ore de negocieri, familiile au bătut palma și au decis ziua nunții, povestește Dagmara.

Furtul miresele este o practică frecventă în Caucaz și Asia Centrală. Potrivit obiceiului, dacă femeia a petrecut o noapte sau măcar cîteva ore în casa bărbatului, este obligată să se mărite. Acum, președintele cecen Ramzan Kadîrov este decis să pună capăt acestei practici. Recent, Kadîrov a anunțat o creștere a amenzi pentru răpitori – de la o mie de dolari la aproape 33 de mii. De asemenea, a promis că vor fi aplicate prevederile din Codul penal al Federației Ruse referitoare la răpirea persoanelor, încălcarea ce se pedepsește cu ani grei de pușcărie.

Pe de altă parte, Tatiana Lokșina, cercetătoare la organizația pentru apărarea drepturilor omului Human Rights Watch, spune că practica răpirii miresele în Cecenia reprezintă o încălcare a drepturilor femeilor, situația cărora s-a înrăutățit semnificativ sub conducerea lui Kadîrov: „Femeile din Cecenia au o soartă foarte, foarte nefericită și, din păcate, a evoluat în rău în ultimii ani”.

Dacă în filmul regizorului Gaidai, „Prizoniera din Caucaz”, eroina a fost salvată de la furt de un tînar îndrăgostit de ea, în viața reală unele finaluri sînt tragice. De exemplu, anul trecut, în Cecenia, patru persoane, inclusiv mireasa furată, au murit în timpul unui accident rutier, cînd răpitorul încerca să scape de urmărirea familiei fetei.

CALEIDOSCOPI

Prima femeie rabin din Germania

Germania va avea prima femeie rabin, după cel de-al doilea Război Mondial. Este vorba de Alina Treiger, în vîrstă de 31 de ani. Născută în Ucraina, Treiger s-a mutat în Germania în anul 2001 și s-a concentrat cinci ani asupra hirotoniei sale.

Ceremonia va avea loc la Berlin în prezența rabinilor din întreaga lume și a președintelui Germaniei, Christian Wulff. Alina Treiger va prelua postul într-o comunitate majoritară de membri ai fostei Uniuni Sovietice din Oldenburg, vestul Germaniei, și își va asuma aceleași drepturi și responsabilități ca rabinii de sex masculin. Această situație a adus în atenția opiniei publice cazul Regina Jones, prima femeie rabin din Germania, care a murit în camerele de gazare de la Auschwitz, la doar 42 de ani.

Un hotel din Suedia înlocuiește cheile
camerelor cu telefoane mobile

Cel mai mare producător de încuietori din lume, Assa Abloy AB, a lansat un proiect-pilot în parteneriat cu un hotel din Stockholm (Suedia), în cadrul căruia clienții vor folosi un telefon mobil, altul decît cel personal, în locul cheilor tradiționale sau al cartelelor, scrie presa internațională.

Telefoanele vor funcționa pe baza unor cipuri cu unde de transmisie radio, pe o rază restrînsă.

Sistemul va fi testat pe o perioadă de patru luni, timp în care, vizitatorii vor putea să se înregistreze la recepție

folosind telefoanele mobile, care apoi vor fi activate pe post de chei.

Astfel, clienții vor evita completarea formularelor și își vor putea încuia și descuia ușa camerei ținînd telefonul mobil în dreptul ei.

Tehnologia de transmisie radio pe o rază scurtă, cunoscută ca Near Field Communication (NFC), va putea fi folosită și pe smartphone-uri în anii ce vor urma. NFC reprezintă o tehnologie de ultimă oră în domeniul telefoniei mobile, însă puține modele de telefoane au reușit să o adopte pînă acum.

Directorul diviziei de chei mobile al companiei Assa Abloy AB, Daniel Berg, recunoaște că participanților la experiment li se poate părea greoaie testarea acestui concept, deoarece vor avea cu ei încă un telefon mobil, pe lîngă cel personal.

O băbuță de 85 de ani este cea mai tare
antrenoare de box

O băbuță de 85 de ani este cea mai tare antrenoare de box. Thelma abia se mișcă, stă în scaun cu roțile, însă știe foarte bine cum să pregătească viitorii boxeri pentru ring. Băbuța s-a apucat de antrenorat după moartea soțului ei în anul 1999.

La 85 de ani, Thelma învață copii tineri cum să boxeze la Clubul „Boy's and Girl's”. Deși se mișcă foarte greu și stă în scaunul cu roțile, ea este foarte severă atunci cînd intră în sala de antrenamente.

Thelma nu a făcut niciodată box, însă știe foarte multe despre acest sport. Ea a fost tot timpul alături de soțul, ei care a fost antrenor de box. În 1999, acesta însă a murit. Dar Thelma i-a promis că va continua munca lui chiar și după ce el va muri.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova,
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA,

Stelina CIOBANU, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ

Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI

Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.

DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.

Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia „Prag-3”.

Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 2060